

РЕТА М.В., к.е.н, доц., каф. ЕАтаО, НТУ «ХПІ»

**ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ВАРТІСНО-
ОРІЄНТОВАНОГО ОБЛІКУ НА ВІТЧИЗНЯНИХ
ПІДПРИЄМСТВАХ**

Стратегічне управління - головний мейнстрім сьогодення,
який складає основу переважної більшості сучасних управлінських

теорій та підходів. Такі успішні компанії, як Coca-Cola, General Electric, Toyota Motor та ін., пройшли складний шлях еволюції своїх управлінських систем: від класичної концентрації зусиль на збільшенні прибутку за рахунок зростання обсягів виробництва та скорочення витрат до управління, яке орієнтоване на створення вартості (Value Based Management). Отже, успішність вітчизняних підприємств, яка також визначається умовами макро і мікро бізнес – середовища, буде значною мірою залежати від можливостей ефективного застосування новітніх та зрозумілих сучасному світу інструментів управління.

Проблемами застосування вартісно-орієнтованого управління займалися такі вчені, як А. Раппапорт, Ж. Петті, Т. Коупленд, Т. Коллер, Д. Мурріна, питанням застосування вартісних показників присвячені роботи О.О. Терещенка, Ж.К. Нестеренка, С.В. Тушка, В.М. Зарубінського, А.І. Кузьміна, В.Р. Шевчука, А.І. Чернобай, О.Є. Лаврика, Н.Я. Михаліцької, О.В. Мозенкова, Т.В. Момота. Більшість існуючих робіт присвячено дослідженню закордонних підходів та методик, але для більшості вітчизняних підприємств застосування цих методик є досить складною проблемою. Тому необхідно спрямувати зусилля на розуміння філософії цього підходу та формування відповідних передумов для його впровадження.

Основними перевагами цього управління є: 1) координація зусиль менеджерів та акціонерів підприємства; 2) дозволяє фокусуватися на факторах, які створюють вартість; 3) координація довгострокових та короткострокових цілей завдяки використанню показників вартості; 4) створення передумов для оцінки альтернативних інвестиційних варіантів. Проте, впровадження вар тісно-орієнтованого управління пов'язано з певними недоліками: 1) використання прогнозних даних, що може призвести до зниження достовірності інформації; 2) досить складна ситуація для оцінки вартості акції підприємства в умовах нерозвиненого фондового ринку в країні; 3) необхідність витрат на впровадження системи; 4) складність в інтерпретації фінансових показників для цілей управління.

Отже, стає очевидним, що інформаційно-обліковий аспект є ключовим у забезпеченні процесу впровадження системи вар тісно-орієнтованого управління. Обліковий аспект стратегічного управління підприємства досить значний час знаходився поза межами уваги фахівців, що призвело на сьогоднішній день до

виникнення двох негативних тенденцій:

- відсутність зв'язку між аналітичними та обліковими показниками;
- відсутність специфічної інформаційно-облікової бази для прийняття управлінських рішень.

Тобто проблема впровадження вартісно-орієнтованого управління на вітчизняних підприємствах є багатоаспектною та достатньо складною, поєднуючи у собі не тільки питання інструментів та моделей прийняття рішень, але й методи та інструменти формування релевантної інформації для прийняття таких рішень.

Вирішення цієї проблеми має починатися, на нашу думку, з двох ключових етапів. На першому етапі необхідно упорядкування та поєднання у логічно взаємопов'язану систему двох різновидів показників: оцінки ефективності діяльності підприємства та показників оцінки вартості підприємства. На другому етапі, необхідно створення відповідного послідовного інформаційно-аналітичного наповнення кожного з показників, що дозволить створити єдиний простір для взаємопов'язаного прийняття стратегічних та оперативних рішень на основі сформованих показників.